

Cambra de Comerç
de Barcelona

Estat de desenvolupament de les obres del Conveni del Delta del Llobregat

octubre de 2004

1. ANTECEDENTS

L'any 1994 es va signar el Conveni de Cooperació en Infraestructures i Medi Ambient en el Delta del Llobregat, conegut com a Pla Delta. Les institucions signants van ser: el Ministeri d'Obres Públiques, Transport i Medi Ambient; la Conselleria de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya; l'Ajuntament del Prat de Llobregat; el Consell Comarcal del Baix Llobregat; la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona; i l'Ajuntament de Barcelona.

En el mes de març de 2000 es va signar el conveni per al seguiment de les obres, entre els màxims representants dels Ministeris de Foment i Medi Ambient, d'AENA i de l'Autoritat Portuària de Barcelona. Amb aquest conveni es van establir els termes de la cooperació institucional per formalitzar una assistència tècnica per al seguiment de les obres.

El propassat dia 3 de setembre de 2004 el Consell de Ministres va aprovar un conveni de cooperació entre la Secretaria d'Estat d'Infraestructures i Planificació del Ministeri de Foment, AENA i l'Autoritat Portuària de Barcelona, que permetrà una millor coordinació i unificació de les obres.

2. LES ACTUACIONS

El Conveni del Delta del Llobregat va establir des de bon principi una relació de plans i projectes a realitzar i defineix les actuacions a portar a terme.

Amb posterioritat a la signatura del Conveni del Delta s'han desenvolupat altres actuacions que s'han anat recollint en els Plans Directors del Port i l'Aeroport, així com en altres Convenis complementaris (especialment en l'àrea dels accessos viaris, amb els Convenis sobre Carreteres, dels anys 1996 i 1998).

La taula adjunta a continuació mostra el llistat de totes aquestes actuacions, tal i com estan definides actualment, i agrupades en sis grans grups:

RELACIÓ D'ACTUACIONS ESTABLERTES AL CONVENI DEL DELTA

Ampliació de l'aeroport	Ampliació de les terminals actuals
	Ampliació del camp de vol
	Nova àrea terminal
	Accessos viaris
	Urbanitzacions
	Actuacions mediambientals
Desviament del riu Llobregat	
Depuradora i col·lectors	Depuradora i emissari submarí
	Col·lectors
Ampliació del port	Mesures correctores en la costa
	Dic de recer sud
	Ampliació del dic de recer est
	Terminals i molls
	ZAL segona fase
Accessos viaris	Accessos a l'aeroport i a la Ronda de Dalt "Pota Sud"
	Autovia del Baix Llobregat tram Abrera-Sant Feliu
	Ampliació Ronda Litoral des d'AP-2 a Zona Franca
	Nou accés viari a l'ampliació del port
	Connexió de la Ronda Litoral amb la C-32 i millora dels accessos al Prat de Llobregat 2ona fase
	Eix viari port-aeroport
Accessos ferroviaris	Accés ferroviari al moll sud nº 1
	Ramal ferroviari del Llobregat
	Nou accés ferroviari a l'ampliació del port

3. ESTAT DE REALITZACIÓ DE LES ACTUACIONS

En conjunt, es pot dir que actualment una bona part de les actuacions estan en fase d'execució d'obra. A continuació s'explica en quin punt de desenvolupament està cada actuació, d'acord amb l'esquema de la taula anterior.

3.1. AMPLIACIÓ DE L'AEROPORT

L'ampliació de l'aeroport de Barcelona es troba en plena execució. Val la pena destacar la recent inauguració de la tercera pista, que va entrar en servei el proppassat 30 de setembre. Aquesta nova pista permetrà una qualitat i rapidesa d'operacions més gran: un cop finalitzin les obres de la nova torre de control i la nova terminal sud, es podrà passar de les actuals 52 operacions per hora a 90. La nova terminal sud està prevista, en principi, per a finals de l'any 2007. Permetrà processar més de 40 milions de passatgers.

Actuació	Estat de realització	Previsió entrada en servei*
Ampliació terminals actuals	En servei	
Ampliació camp de vol	En execució	4rt trimestre 2007
Ampliació llocs d'estacionament	En servei	2001-2003
Tercera pista	En servei	30 setembre 2004
Adaptació pista actual, rodadura sud, nivellació plataforma sud	En execució	3er trimestre 2005
Prolongació pista actual	En execució	2on trimestre 2005
Central elèctrica i abalisament	En execució	3er trimestre 2005
Drenatge-estacions de bombeig	En servei	Juliol 2004
Nova torre de control	En execució	3er trimestre 2005
Plataforma entre pistes	En execució	4rt trimestre 2007
Obres complementàries	En execució	2on trimestre 2005
Nova àrea terminal sud o entre pistes		4rt trimestre 2007
Edifici terminal	En execució	4rt trimestre 2007
Resta actuacions	En licitació. inici d'obres: 4rt trimestre de 2004 (estimat)	4rt trimestre 2007
Accessos viaris		4rt trimestre 2007
Enllaç Can Radar	En servei	Març 2003
Desviament B-203	En servei	Juliol 2004
Urbanització zona logística d'obres	En servei	Octubre 2003
Variant C-31	Adjudicada. Inici d'obres per a novembre de 2004.	Novembre 2006
Accessos exteriors a nova terminal	Projecte pendent de licitació	Octubre 2007
Urbanitzacions	En execució	4rt trimestre 2007
Actuacions mediambientals	En execució	2on trimestre 2006

*Dates aproximades d'acabament de les obres, segons la data d'adjudicació (real o estimada)

3.2. DESVIAMENT DEL RIU LLOBREGAT

El mes de desembre de 1999 va ser aprovat el projecte de Canalització del Riu Llobregat des del Pont de Mercabarna fins al mar. Amb aquesta actuació la zona sud del port de Barcelona guanya 2,5 quilòmetres per a la construcció de nous molls, i també es possibilita la realització de la segona fase de la Zona d'Activitats Logístiques, l'anomenada ZAL 2.

El propassat 15 de setembre, tres anys després de l'inici de les obres (mes de juliol de 2001), es va realitzar l'acte simbòlic d'enderroc del mur de contenció de la nova llera. A partir d'ara el canal anirà aprovisionant-se d'aigua dolça de forma esglaonada, i el curs vell del riu s'anirà omplint amb el material d'excavació de la llera nova. Quan el nou canal sigui suficientment ample i estable, es retirarà el dic que tanca la seva desembocadura al mar. Es preveu que el nou curs fluvial sigui plenament operatiu en el segon trimestre de l'any 2006.

D'altra banda, val la pena comentar que els ajuntaments del Prat i de Viladecans, juntament amb el Ministeri de Medi Ambient i la Generalitat, integrats dins del Consorci del Delta, seran els gestors del tram final del riu Llobregat. Amb aquesta nova gestió es vol intensificar la protecció del delta. El Consorci, que està previst per a finals d'any, també s'ocuparà de la gestió de llacunes com la Ricarda i el Remolar.

3.3. DEPURADORA I COL·LECTORS

El sistema de sanejament i depuració del Baix Llobregat permet eliminar l'abocament d'aigües residuals urbanes sense depurar i la regeneració del curs del riu Llobregat. Està integrat per una planta de tractament biològic, ubicada en el Prat de Llobregat, amb capacitat per a 420.000 m³/dia d'aigua residual, una xarxa de col·lectors d'uns 18 km de longitud i un emissari submarí de 3,2 km de longitud.

Les actuacions d'aquest sistema estan finalitzades. Queda pendent, però, un projecte posterior de reutilització de les aigües de la depuradora, que comprèn un tractament terciari d'aquestes i la seva conducció fins als punts de reutilització. D'aquesta manera s'aprofitarà un important cabal d'aigua, que no serà abocat al mar. Es preveu l'entrada en servei per a finals de 2005.

DEPURADORA I COL·LECTORS

Actuació	Estat de realització	Previsió entrada en servei*
Depuradora i emissari submarí		4rt trimestre 2005
Estació depuradora d'aigües residuals (EDAR)	En servei	Finals 2003
Emissari submarí	En servei	Finals 2003
Reutilització d'aigües de l'EDAR	En execució (fase inicial)	4rt trimestre 2005
Col·lectors	En servei	2on trimestre 2003

* Dates aproximades d'acabament de les obres, segons la data d'adjudicació (real o estimada)

3.4. AMPLIACIÓ DEL PORT

Constitueix una de les actuacions fonamentals del Conveni del Delta del Llobregat. Contempla la duplicació de la superfície marítima del port (que arribarà a un total de 786 hectàrees), la multiplicació per 2,3 de la seva superfície terrestre (passarà a ser de 1.265 hectàrees) i per 1,5 la línia de moll (assolirà 29.702 metres lineals), amb l'extensió de la zona portuària més enllà dels seus límits actuals i l'ampliació de la ZAL cap al sud-oest, aprofitant el desviament del riu Llobregat.

El Pla Director del port de Barcelona inclou totes les actuacions associades a aquesta ampliació, i que tenen com a objectiu situar a aquest port entre els principals pols logístics del sud d'Europa.

La taula que s'adjunta a continuació mostra la relació d'aquelles actuacions fonamentals per a portar a terme l'ampliació, amb comentaris sobre el seu estat de desenvolupament i les dates de previsió d'entrada en servei.

ACTUACIONS CORRESPONENTS A L'AMPLIACIÓ DEL PORT

Actuació	Estat de realització	Previsió entrada en servei*
Mesures correctores en la costa		4rt trimestre 2005
Fases I - IIIa	Obra finalitzada	
Resta projectes	En execució	4rt trimestre 2005
Dic d'abric sud		3er trimestre 2007
Trams I i II	En execució	3er trimestre 2007
Tram III (final del dic)	En execució (inici)	3er trimestre 2007
Ampliació del dic d'abric est	En execució	3er trimestre 2008
Terminals i molls (1era fase)	Adjudicades les obres de la fase 1-A del moll Prat	4rt trimestre 2007
ZAL Zona fase (ZALPRAT)		2on trimestre 2006
Projectes d'urbanització	Finalitzada primera fase. Segona fase en execució	2on trimestre 2006
Projectes d'edificació de naus	En execució	3er trimestre 2004
Projectes complementaris	En execució	2on trimestre 2006

* Dates aproximades d'acabament de les obres, segons la data d'adjudicació (real o estimada)

Les mesures correctores en la línia de costa tenen l'objectiu d'evitar l'erosió provocada de manera indirecta (afectació del transport litoral) per les noves infraestructures. Consisteixen en una regeneració d'uns 2 km de nova línia de costa, obtenint unes 44 Ha de nova superfície, entre la Ricarda i la nova desembocadura del riu Llobregat.

Amb la construcció del dic d'abric sud i l'ampliació del dic d'abric est es permetrà la creació d'una nova àrea portuària abrigada, on es desenvoluparan les línies d'atracada i superfícies per a les noves terminals i molls.

En aquest context, destaca especialment la construcció de la tercera terminal de contenidors (Moll Prat) de 60 Ha de superfície, amb més de 1.000 m de línia d'atracada i un calat de fins a 18 m. Constitueix una obra prioritària i de vital importància per al desenvolupament del port, en especial per al tràfic de contenidors. Ja s'han adjudicat les obres corresponents a una primera fase de construcció, que es preveu que comencin durant el mes de novembre de 2004. L'objectiu és que aquesta nova terminal sigui operativa l'1 de gener de 2008, un any abans de la data prevista inicialment.

Quant a la ZAL 2, amb el desviament del riu l'àrea logística portuària arribarà a les 260 Ha d'extensió. Actualment la ZAL ocupa una superfície de 66,5 Ha que estan totalment ocupades.

Val la pena esmentar també altres actuacions contemplades en el Pla Director del Port de Barcelona i realitzades dins del perímetre actual del port, i que suposen esgotar l'actual espai disponible:

- Ampliació del moll d'inflamables. Obra executada. Val la pena comentar que ara es troba en execució el Parc de Terminals Delta 1, situat a la zona d'expansió d'aquest moll, i que constituirà un àrea molt important per la centralitat de la seva ubicació i el fet de permetre la manipulació de tot tipus de productes, fins i tot els petroquímics.
- Ampliació del moll adossat i nova terminal. Aquesta va ser inaugurada el dia 16 de setembre de 2004, encara que era ja operativa mesos abans.
- Pont Porta d'Europa. Ja executat, és un pont mòbil entre els molls de ponent i adossat.
- Segona bocana. Amb 145 m d'amplada i 11,5 m de calat, facilitarà el tràfic de les embarcacions pesqueres, esportives, de creuers turístics i dels ferris amb les Illes Balears i Gènova. S'hi ha iniciat la construcció d'un nou port pesquer, que també inclourà una esplanada de 6 Ha amb la construcció d'un hotel i un edifici per oficines.

3.5. ACCESSOS VIARIS

Aquest grup d'actuacions, estretament lligat a la xarxa d'accessos al Port i a l'Aeroport, s'ha anat modificant amb el temps, sobretot en base als Convenis de Carreteres dels anys 1996 i 1998.

En aquest sentit val la pena comentar el cas d'una important actuació: la *Prolongació de l'Autovia del Baix Llobregat des de Santa Coloma de Cervelló fins al Port*. Va ser inclosa en el conveni del Delta de 1994, i també en el Pla de Carreteres de la Generalitat de Catalunya l'any 1995. Posteriorment, però, el Conveni de col·laboració entre el Ministeri de Foment i la Generalitat de Catalunya, de 21 de gener de 1998, la va substituir per dues noves actuacions: *Ampliació Ronda Litoral des de A-2¹ a Enllaç Zona Franca* i *Nou Accés Viari a l'Ampliació del Port*.

El *Nou Accés Viari a l'Ampliació del Port* connecta la zona portuària i la segona fase de la ZAL amb la Ronda Litoral pel nus del Llobregat. Pertany, a efectes de programació d'inversions i obres, al Projecte dels Nous Accessos Viaris i Ferroviaris al Port de Barcelona, fins fa molt poc paralitzat en la fase de redacció del corresponent estudi informatiu. L'estiu de 2004 la Ministra de Foment i l'Alcalde de Barcelona van pactar recuperar i desbloquejar el projecte, amb l'objectiu de fer públic l'estudi informatiu abans de que finalitzi l'any 2004.

A continuació es mostra la relació d'actuacions d'accessos viaris tal i com estan definides actualment, juntament amb el seu estat de desenvolupament i previsió d'acabament.

ACCESSOS VIARIS

Actuació	Estat de realització	Previsió entrada en servei*
Projecte d'accessos a l'aeroport i a la Ronda de Dalt "Pota Sud"	En servei	
Autovia del Baix Llobregat tram Abrera-Sant Feliu	En servei	
Ampliació de la Ronda Litoral des de l'AP-2 fins a Zona Franca	En execució	4rt trimestre de 2004
Nou accés viari a l'ampliació del port	En redacció d'estudi informatiu	
Connexió de la Ronda Litoral amb la C-32 i millora dels accessos al Prat de Llobregat. Zona fase.	Redacció del projecte constructiu	
Eix viari Port - Aeroport	En fase d'estudi i definició per part de les administracions	

* Dates aproximades d'acabament de les obres, segons la data d'adjudicació (real o estimada)

¹ Actual AP-2

3.6. ACCESSOS FERROVIARIS

Els accessos ferroviaris són fonamentals per a la sortida fàcil i ràpida de les mercaderies del port ampliat cap a Europa.

La vella llera del riu Llobregat s'aprofitarà per a traçar les vies que connectaran l'àrea del Delta del Llobregat amb el futur by-pass ferroviari Mollet-Papiol: el ramal ferroviari del Llobregat. Aquest ramal, que té origen prop del Papiol, es troba actualment en execució. Constarà de dues vies d'ample UIC (via d'alta velocitat) i d'una variant amb dues vies d'ample mixt. Aquesta última constituirà el nou accés a l'estació de mercaderies de Can Tunis, i a continuació fins a Morrot. La data d'entrada en servei per a aquesta actuació depèn del desenvolupament de les obres de l'AVE.

Del ramal del Llobregat arrencarà un altre accés ferroviari a l'àrea d'ampliació del Port de Barcelona. Aquest nou accés s'inclou dins de l'Estudi Informatiu del projecte de nous accessos ferroviaris i viaris al Port de Barcelona, en redacció per part de la Direcció General de Ferrocarrils. Inclou l'accés als molls actuals i una nova estació de mercaderies per als molls de la futura ampliació del port. Aquest estudi informatiu es troba en fase de redacció, i es preveu que es faci públic abans de que finalitzi l'any 2004, d'acord amb el compromís a què van arribar el passat estiu la Ministra de Foment i l'Alcalde de Barcelona.

L'accés ferroviari al moll sud nº1 consisteix en un ramal que connecta l'estació de mercaderies de Can Tunis amb la Terminal Ferroviària del Moll Sud. Aquesta obra ja està executada.

ACCESSOS FERROVIARIS

Actuació	Estat de realització	Previsió entrada en servei*
Accés ferroviari Moll Sud nº1	En servei	
Ramal ferroviari del Llobregat	En execució	-
Nou accés ferroviari a l'ampliació del port	Estudi informatiu en redacció	-

*Dates aproximades d'acabament de les obres, segons la data d'adjudicació (real o estimada)